



Bruxelles, 14 februarie 2020
(OR. en)

5767/20

COMPET 42
IND 15
MI 36

NOTĂ

Sursă:	Președinția
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Subiect:	<i>Pregătirea Consiliului Competitivitate din 27-28 februarie 2020</i> Pactul ecologic european – o tranziție către o industrie a UE neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei și circulară <i>Prezentare din partea Comisiei</i> <i>Dezbateri de orientare</i>

În anexă se pune la dispoziția delegațiilor o notă a președinției privind „Pactul ecologic european – o tranziție către o industrie a UE neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei și circulară”, în perspectiva dezbaterii de orientare din cadrul Consiliului Competitivitate din 27 februarie 2020.

Consiliul Competitivitate, 27 februarie 2020

Pactul ecologic european – o tranziție către o industrie a UE neutră din punctul de vedere al impactului asupra climei și circulară

Documentul de bază al președinției în vederea schimbului de opinii

Pactul ecologic european, publicat de Comisie la 11 decembrie 2019, prezintă modul în care Europa poate ajunge primul continent neutru din punct de vedere climatic până în 2050, impulsionând economia, îmbunătățind sănătatea și calitatea vieții oamenilor, acordând atenție naturii și fără a lăsa pe nimeni în urmă.

La 12 decembrie 2019, Consiliul European a aprobat obiectivul de a crea o UE neutră din punct de vedere climatic până în 2050, a luat act de Comunicarea privind Pactul ecologic și a invitat Consiliul să continue lucrările în conformitate cu aprobarea obiectivului pentru 2050. Consiliul European a subliniat că următorul cadru financiar multianual (CFM) va contribui în mod semnificativ la acțiunile climatice.

Mai mult, Consiliul European a accentuat că toate actele legislative și politicile relevante ale UE trebuie să fie corelate cu îndeplinirea obiectivului de neutralitate climatică și să contribuie la acesta, cu respectarea unor condiții de concurență echitabile.

Pactul ecologic european prevede o foaie de parcurs cu politici și măsuri pentru realizarea schimbărilor profunde de care avem nevoie la nivelul tuturor sectoarelor. Multe dintre acestea vor fi puse în aplicare în primul an de mandat al Comisiei și constituie o parte principală a programului de lucru al Comisiei pentru 2020.

Comisia a anunțat că va îmbunătăți modul în care orientările sale privind o mai bună reglementare și instrumentele de sprijin aferente abordează aspectele legate de durabilitate și de inovare. Obiectivul este de a se asigura că toate inițiativele din cadrul Pactului ecologic își ating obiectivele în modul cel mai eficace și cel mai puțin împovărător și că toate celelalte inițiative ale UE respectă legământul verde de a nu face rău.

Președinția croată este pregătită să faciliteze discuțiile în cadrul Consiliului cu privire la toate propunerile din acest context.

Mobilizarea sectorului industrial pentru o economie curată și circulară

Sectorul industrial european joacă un rol central în viitorul Europei ca sursă importantă de creștere economică durabilă și favorabilă incluziunii. O bază industrială puternică este fundamentul competitivității și prosperității noastre. Fără un sector industrial modern, va fi imposibilă transformarea societății în perspectiva unui viitor durabil, neutru din punct de vedere climatic și digital.

Astfel cum se precizează în Pactul ecologic european, realizarea unei economii circulare și neutre din punctul de vedere al impactului asupra climei necesită mobilizarea deplină a sectorului industrial. Sunt necesari 25 de ani – o generație – pentru a transforma un sector industrial și toate lanțurile valorice. Transformarea trebuie să ducă Europa de la o economie liniară la una circulară, și anume de la una care „ia – produce – vinde – aruncă la gunoi” la una care repară, reutilizează, refabrică și, numai în cazul în care aceste opțiuni au fost epuizate, reciclează și repune resursele în circuitul către producție. Pentru a atinge acest obiectiv în 2050, este necesar ca în următorii cinci ani să se ia decizii și să se întreprindă acțiuni în acest sens.

Sunt necesare în mod urgent noi modele de afaceri facilitate de digitalizare, pentru a accelera circularitatea și pentru a promova dematerializarea economiei noastre, astfel încât Europa să devină mai puțin dependentă de materiile prime.

Tranziția reprezintă o oportunitate de a amplifica activități economice durabile și generatoare de locuri de muncă. Există un potențial semnificativ pe piețele mondiale pentru tehnologii cu emisii scăzute de dioxid de carbon, pentru produse și servicii durabile. De asemenea, economia circulară oferă un potențial major pentru noi activități și noi locuri de muncă. Transformarea se desfășoară însă într-un mod prea lent și lipsit de uniformitate.

Totodată, atât timp cât numeroși parteneri internaționali nu împărtășesc aceeași ambiție ca UE în contextul în care aceasta își stabilește obiective mai ambițioase în materie de climă, există riscul relocării emisiilor de dioxid de carbon. Această situație s-ar produce fie prin transferarea producției din UE către alte țări cu un nivel mai scăzut de ambiție în ceea ce privește reducerea emisiilor, fie prin înlocuirea produselor UE cu produse importate, cu o intensitate a carbonului mai ridicată. Dacă acest risc se materializează, nu va exista nicio reducere a emisiilor globale. Prin urmare, Comisia analizează un mecanism de ajustare la frontieră a emisiilor de dioxid de carbon pentru anumite sectoare (în vederea prezentării unei propuneri în 2021).

În martie 2020, Comisia va adopta o strategie industrială a UE. Aceasta ar trebui să abordeze dubla provocare a transformării verzi și a celei digitale, cuprinzând toate domeniile de politică relevante. Europa trebuie să valorifice potențialul transformării digitale, care este un factor esențial în atingerea obiectivelor Pactului ecologic. Lanțurile valorice industriale circulare mai puternice sunt esențiale pentru un sector industrial verde și durabil al UE și permit avantaje competitive pentru UE ca pionier al trecerii către neutralitatea emisiilor de dioxid de carbon. Guvernanța corporativă ar trebui să se schimbe, întrucât multe întreprinderi se concentrează mai mult pe câștigul financiar pe termen scurt decât pe dezvoltarea pe termen lung și durabilitatea lor. Promovarea unor noi forme de colaborare cu sectorul industrial și a investițiilor în lanțurile valorice strategice este esențială. Consolidarea lanțurilor valorice europene este importantă într-un context global pentru sporirea competitivității industriale și a autonomiei strategice. Proiectele de interes european comun sunt unul dintre instrumentele relevante de sprijinire a lanțurilor valorice strategice la nivelul UE, dar nu ar trebui să rămână singurele instrumente.

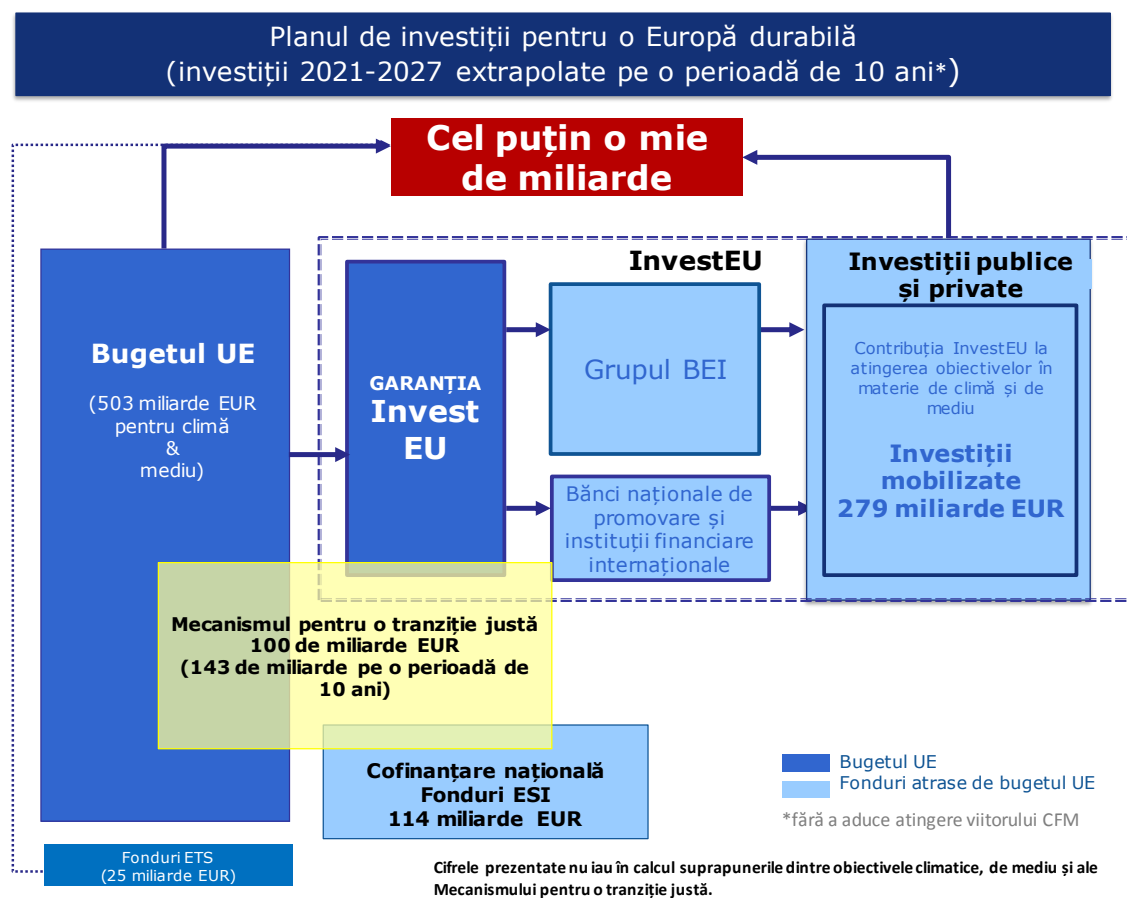
Industriile mari consumatoare de energie, cum ar fi industria siderurgică, a produselor chimice și a cimentului, sunt indispensabile pentru economia europeană, deoarece furnizează mai multe lanțuri de valori esențiale. Decarbonizarea și modernizarea în aceste sectoare sunt cruciale. Recomandările publicate de Grupul la nivel înalt pentru industriile energointensive demonstrează aderarea sectorului industrial la aceste obiective¹. Acestea prezintă acțiunile care ar putea oferi semnalele adecvate pe piață pentru a atrage noi investiții în Europa, pentru a ajuta întreprinderile să pună în aplicare căi rentabile către neutralitatea climatică și pentru a valorifica noi oportunități de afaceri în Europa și în străinătate. Recomandările respective se concentrează și pe necesitatea de a asigura o tranziție justă și de a lua în considerare necesitatea de a dota lucrătorii cu noi competențe și de a ajuta comunitățile dependente de aceste industrii să gestioneze tranziția. Asigurarea aprovizionării cu materii prime durabile necesare pentru tehnologiile curate și digitale este, în egală măsură, o chestiune strategică pentru transpunerea în realitate a Pactului ecologic.

¹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/IP_19_6353

Alături de strategia industrială, un nou plan de acțiune privind economia circulară va contribui la modernizarea economiei UE și va valorifica oportunitățile oferite de economia circulară la nivel național și la nivel mondial. Un obiectiv-cheie al noului cadru de politică va fi stimularea dezvoltării de piețe-lider pentru produsele neutre din punctul de vedere al climei și pentru produsele circulare atât în UE, cât și dincolo de granițele sale, precum și de a reorienta economia europeană către maximizarea conservării valorii și minimizarea utilizării resurselor primare. Planul de acțiune va include o politică a „produselor durabile”, care va asigura faptul că produsele sunt proiectate pentru durabilitate și circularitate, precum și pentru un impact de mediu și social redus pe toată durata ciclului lor de viață, pe baza unor date care să poată fi comparate și verificate. Acesta va acorda prioritate reducerii și reutilizării materialelor înainte de a fi reciclate; va promova noi modele de afaceri și va stabili cerințe minime pentru a împiedica introducerea pe piața UE a unor produse dăunătoare mediului. Acest lucru va întări răspunderea extinsă a producătorilor.

Tranziția către o economie durabilă și neutră din punct de vedere climatic va necesita investiții substanțiale în întreaga Europă și un răspuns politic puternic la toate nivelurile. Pentru atingerea obiectivelor actuale în domeniul climei și al energiei pentru 2030 se estimează că vor fi necesare investiții suplimentare în valoare de 260 de miliarde EUR pe an, reprezentând aproximativ 1,5 % din PIB-ul pentru 2018. Aceste investiții vor necesita mobilizarea sectorului public și a celui privat. La 14 ianuarie, Comisia a prezentat Planul de investiții pentru o Europă durabilă menit să răspundă acestor nevoi de investiții (Figura 1). Cel puțin 25 % din bugetul pe termen lung al UE ar trebui dedicat acțiunilor climatice, iar Banca Europeană de Investiții, banca Uniunii pentru climă, va acorda sprijin suplimentar. Pentru ca sectorul privat să contribuie la finanțarea tranziției către o economie verde, Comisia va prezenta în 2020 o strategie reînnoită pentru finanțarea durabilă.

Figura 1. Elemente de finanțare din cadrul Planului de investiții pentru o Europă durabilă



Tehnologiile digitale sunt un factor esențial care permite atingerea obiectivelor de durabilitate ale Pactului ecologic în multe sectoare diferite. Comisia intenționează să examineze posibilitatea luării unor măsuri pentru a se asigura că tehnologiile digitale, cum ar fi inteligența artificială, tehnologia 5G, tehnologia blockchain, tehnologia de tip cloud computing, calculul de vârf și internetul obiectelor, pot accelera și maximiza impactul politicilor de combatere a schimbărilor climatice, de protecție a mediului și privind economia circulară. Aceste tehnologii pot accelera integrarea energiei electrice din surse regenerabile pe piețele energetice europene și pot determina clienții să economisească energie. Digitalizarea oferă, de asemenea, noi oportunități pentru monitorizarea la distanță a poluării aerului și a apei sau pentru monitorizarea și optimizarea modului în care sunt utilizate energia și resursele naturale. În același timp, Europa are nevoie de un sector digital care să plaseze durabilitatea în centrul preocupărilor sale. În această privință, strategia digitală nou-adoptată cuprinde măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice și a performanței din punctul de vedere al economiei circulare a sectorului în sine, de la rețelele în bandă largă la centrele de date. În plus, în cadrul planului de acțiune pentru economia circulară menționat anterior, Comisia intenționează să abordeze produsele electronice ca domeniu de interes deosebit, în care va aborda lacunele prezente legate de circularitatea produselor electronice.

În acest context, miniștrii responsabili de competitivitate sunt invitați să discute principalele elemente ale Pactului ecologic european propus și să facă schimb de opinii cu privire la următoarele întrebări:

1. Cum ar trebui UE și politicile naționale să sprijine contribuția sectorului industrial la realizarea obiectivului de neutralitate climatică până în 2050? Sunt necesare politici și măsuri specifice pentru sectoarele industriale-cheie în ceea ce privește neutralitatea climatică și celelalte obiective ale Pactului ecologic?
2. În ce măsură recomandările publicate de Grupul la nivel înalt pentru industriile energointensive sunt în concordanță cu răspunsurile la întrebările 1 și 2? Ce acțiuni și ce măsuri trebuie luate la nivelul UE pentru a reduce riscul de relocare a emisiilor de dioxid de carbon?
3. Cum poate digitalizarea să faciliteze și să accelereze tranziția către o economie circulară?
